

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

“Європейська столиця” та МЦПД створюють форум для обговорення майбутнього Києва

Група депутатів Київради “Європейська столиця” та МЦПД ініціюють громадський діалог щодо майбутнього Києва. На думку організаторів обговорення, під час вироблення міської політики необхідно враховувати і конкуруючі інтереси зацікавлених сторін, і необхідність підвищення позицій Києва у світі. Низькі показники у світових рейтингах і непрозорий стиль ухвалення рішень є чинниками ризиковості для іноземних інвесторів, тому глобальні інвестиційні потоки наразі оминають Київ

Фахівці з розвитку міст стверджують, що в містах з більш як 700–800 тисяч населення ефективні рішення не можуть ухвалюватися централізовано. Міжнародний центр перспективних досліджень і депутатська група Київської міської ради “Європейська столиця” пропонують новий підхід до формування міської політики через діалог між представниками органів державної влади, бізнесу, ЗМІ, незалежними аналітиками та іншими зацікавленими сторонами для обговорення важливих питань. Публічні обговорення та консультації мають стати центрами, навколо яких організовується процес і створюються ядра нових інститутів міської політики.

Для зміцнення позицій Києва у глобальній конкуренції міст необхідно розпочати відкритий діалог про визначення шляхів підвищення якості життя, поліпшення інвестиційного клімату, конкурентоспроможності міста, створення суспільної думки щодо його майбутнього.

Якість міської політики має стати головним фокусом розвитку міста. Неодмінні атрибути якісної політики:

- бачення майбутнього, що дає змогу поєднувати зусилля та ініціативи громадян;
- наявність зрозумілих усім правил гри;
- існування легальних механізмів пред’явлення та захисту інтересів.

Як зазначив голова депутатської групи “Європейська столиця” Лев Парцхаладзе, необхідно розробити бачення Києва, яким він має бути. Це бачення мають поділяти і громадськість, і еліта,

і міський голова. “Метою нашої спільної з МЦПД ініціативи є вироблення бачення Києва. Ми хочемо проаналізувати потенціал міста, його переваги й хиби, проблеми й пріоритети. Результати серії публічних обговорень буде передано на розгляд міському голові та депутатам міськради”.

У вересні–жовтні 2004 року МЦПД та “Європейська столиця” проводять серію круглих столів з формування спільного бачення наявних проблем, їхніх причин, узгодження шляхів вирішення. Зокрема обговорюються такі теми:

- Бачення ринку житлово-комунальних послуг у майбутньому Києві (відбулося 16 вересня).
- Бачення ринку транспортних послуг у майбутньому Києві (відбудеться 7 жовтня).
- Бачення стану довкілля в майбутньому Києві (планується 21 жовтня).

За результатами обговорень буде проведено підсумковий круглий стіл “Бачення Києва як європейської столиці”.

Київ втрачає позиції в глобальній конкуренції столиць

Хоча порівняно з іншими містами України столиця дуже вирізняється за показниками рівня економічного розвитку, доходів населення та якості життя, Київ відстає від рівня розвитку столиць європейських країн. У розрахунку на 1 кв. км території міста виробництво валового регіонального продукту в Києві становить 2,1 млн. доларів США, що менше ніж у Москві в п’ятеро, Римі – у 15 разів, у Відні та Брюсселі – у 47 разів.

Запрошуємо до обговорення!

7 жовтня 2004 року відбудеться круглий стіл з вироблення спільного бачення транспортного забезпечення Києва, організований МЦПД разом з депутатською групою Київміськради “Європейська столиця”. З питань участі звертайтеся, будь ласка, до Тетяни Беги за телефоном (044) 236-4477 та е-поштою office@icps.kiev.ua.

Витрати з міського бюджету на одного мешканця в Києві менші, ніж у столицях європейських країн, зокрема у 33 рази порівняно з Гельсінкі та Віднем. У Києві менша тривалість життя, гірші житлові умови, більше навантаження дітей та учнів на один виховний і навчальний заклад. У місті, яке має не менш тривалу та цікаву історію й культуру, ніж у інших країнах Європи, набагато менше музеїв і нижчий рівень відвідування іноземними туристами.

У рейтингу журналу “Economist” Київ зайняв разом з Бухарестом найнижчі місця серед східноєвропейських міст, а в рейтингу Mercer Human Resource Consulting Київ посідає місце наприкінці другої сотні міст разом з африканськими містами. Серед основних причин низького рейтингу – нерозвинена комунальна інфраструктура, незадовільний санітарний стан, високий рівень корупції, неналежна охорона правопорядку тощо.

Низькі рейтинги Києва є сигналом для інвесторів і міжнародних корпорацій про великі ризики для здійснення можливих проектів. Саме тому до міста надходять набагато менші інвестиції, ніж могли б. ■

В інтернет-бібліотеці МЦПД за адресою www.icps.kiev.ua/library/show.html?13 можна ознайомитися з презентацією “Київ стоїть перед вибором”, яка відкрила серію обговорень щодо стратегії Києва. За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Володимира Нікітіна за телефоном (044) 236-4477 та е-поштою: vnikitin@icps.kiev.ua.

Рекомендації щодо реформування ринку житлово-комунальних послуг Києва

Зацікавлені сторони та учасники ринку житлово-комунальних послуг називають основними перешкодами для поліпшення якості комунальних послуг монополізацію ринків, недосконалість законодавства, незадовільну співпрацю між зацікавленими сторонами та пасивну позицію громадськості. Хоча бачення способів реформування різними зацікавленими сторонами в деяких аспектах різняться, представники всіх груп інтересів визначили обов'язкову необхідність залучення громадськості до реформи ринку ЖКП Києва

16 вересня 2004 року Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) разом з депутатською групою Київської міської ради "Європейська столиця" провів круглий стіл "Бачення ринку житлово-комунальних послуг у майбутньому Києві". Його мета – вироблення спільного бачення майбутнього української столиці, незалежний аналіз стану ринку житлово-комунальних послуг (ЖКП) населенню Києва та виявлення позицій зацікавлених сторін щодо наявних проблем і можливих способів їх вирішення.

До участі у круглому столі було запрошено представників різних груп інтересів – органів влади, підприємств житлово-комунального господарства, органів самоорганізації населення, незалежних експертів, журналістів. Вступну презентацію щодо поточного стану та варіантів розвитку ринку житлово-комунальних послуг (доступна за адресою www.icps.kiev.ua/library/show.html?3) представив економіст МЦПД Ільдар Газізуллін.

Після короткого обговорення представники зацікавлених сторін розпочали роботу в групах, які мали дати відповіді на такі запитання:

- Які цілі реформування ринку житлово-комунальних послуг у Києві? Які показники свідчатимуть про успіх реформи ринку надання житлово-комунальних послуг у Києві?
- Які проблеми на ринку житлово-комунальних послуг перешкоджають Києву стати європейською столицею? Які причини цих проблем?
- Які були спроби реформувати ринок житлово-комунальних послуг у Києві? До чого вони призвели і чому?
- Які існують варіанти реформування ринку житлово-комунальних послуг? Які переваги та хиби цих варіантів?

Спільне бачення проблем

Серед проблем ринку ЖКП Києва учасники всіх груп зазначили монополізацію окремих сегментів ринку (передусім

"Київводоканал", "Київенерго") та відсутність стимулів і механізмів розвитку конкурентних відносин. Згадували також неефективність функціонування ринку ЖКП Києва, що призводить до проблем з виконанням обов'язків сторін на ринку, зокрема у стягненні плати за спожиті послуги та оскарженні неякісно наданих послуг. Представників влади критикували за небажання делегувати свої повноваження населенню та низький рівень її відповідальності. Учасники обговорення зазначили пасивність громадськості у реформуванні ЖКП (зокрема щодо самоорганізації в об'єднання співвласників багатоквартирних будинків – ОСББ) і низьку поінформованість населення про дії влади та влади на ринку ЖКП міста.

З-поміж чинників цих проблем найчастіше згадували недосконале законодавство та неналежне його виконання. Зокрема йшлося про неврегульованість прав власності на землю та житло, яку деякі учасники також вважають перешкодою для розвитку ринку ЖКП Києва. Недосконалість і суперечливість чинного законодавства непрямо визнавали і представники влади.

На думку чинників засідання, попередні спроби реформувати ринок ЖКП міста невдалі. Серед основних хиб називали такі:

- програми реформування розроблялися без урахування фінансових потреб, через це більшість передбачених заходів не виконано;
- у підготовці програм не брали участі учасники ринку ЖКП, не було проведено ґрунтовного аналізу всіх чинників;
- адресні групи не відчувають ефекту від виконання програм;
- більшість поліпшень мають тимчасовий характер.

Пропозиції учасників обговорення

На думку більшості учасників круглого столу, остаточна мета реформування ринку ЖКП Києва – підвищення якості життя

населення через поліпшення якості наданих послуг. Водночас було зазначено, що захист інтересів підприємств галузі – їхня фінансова стабільність і розвиток комунікацій ЖКГ – має також бути метою реформи.

Результатами роботи в групах стали такі пропозиції щодо поліпшення стану ринку ЖКП Києва:

- Залучити громадськість до реформи: забезпечити обов'язкове залучення мешканців до ОСББ і громадськості до процесу ухвалення рішень.
- Надавати державну підтримку реформі: економічне стимулювання об'єднань громадян в ОСББ.
- Відокремити функції управління житлом і його обслуговування (реорганізувати ЖЕКи).
- Підвищити якість державної політики (здійснювати аналіз політики під час розробки програм реформування).
- Вирішити питання соціального захисту: забезпечити підтримку незахищених категорій споживачів і повну компенсацію пільг і субсидій з бюджету виробникам послуг.
- Вирішити питання залучення приватного сектору: створити приватні ЖЕКи і чітко визначити види об'єктів ЖКГ, що не можуть передаватися у приватну власність.
- Впровадити навчання спеціалістів об'єднань власників житла.
- Створити умови для конкуренції на ринку житлово-комунальних послуг.

Представники різних груп інтересів також акцентували увагу на проблемах, вирішення яких вони прагнуть найбільше. Так, представники підприємств, що надають житлово-комунальні послуги, закликали до врегулювання питання компенсації за надані пільгові послуги і вчасної оплати споживачів ЖКП, а також зазначили важливість залучення в галузь кваліфікованих кадрів. Незалежні експерти наголошували на необхідності децентралізації управління галуззю та необхідності залучення громадськості до процесу реформи ринку ЖКП. ■

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Ільдара Газізулліна за телефоном (044) 236-4477 та e-поштою igazizullin@icps.kiev.ua.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу: marketing@icps.kiev.ua, тел.: (044) 236-5464, факс: (044) 236-4668. Архів **вісника центру** зберігається за адресою <http://visnyk.icps.kiev.ua/> Редактор **вісника центру** Євген Шульга (shulha@icps.kiev.ua), тел.: (044) 236-4477. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.